

Sadržaj kolegija “Mreže računala I”

- Uvod
- **Aplikacijski sloj**
- Transportni sloj
- Sloj mreže
- Sloj veze
- Fizički sloj

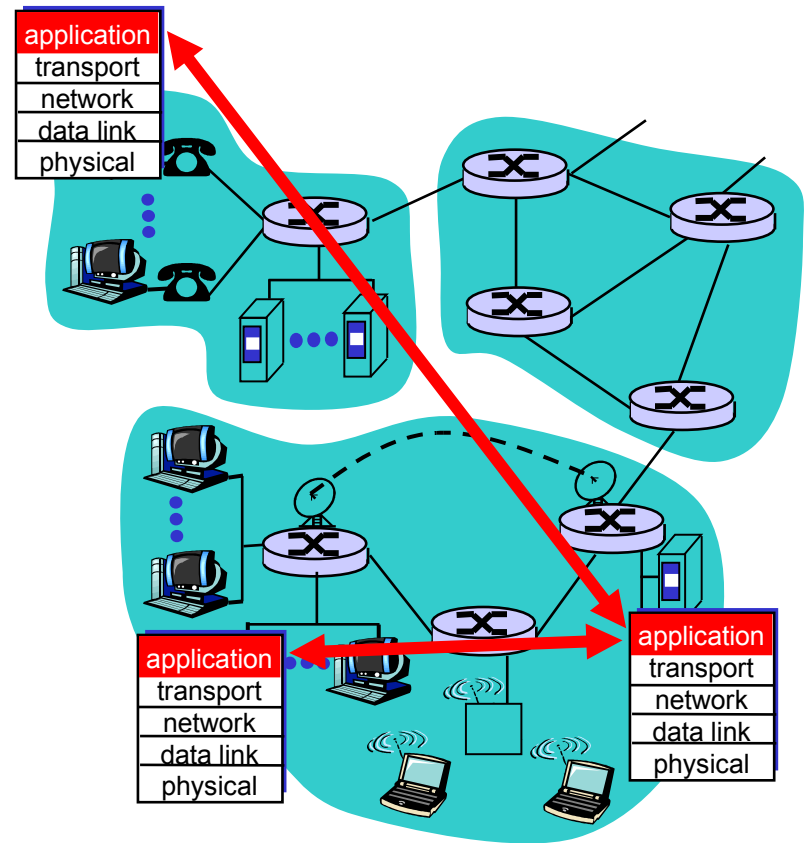
Uvod

■ Primjena mreža

korisnički procesi na različitim računalima (host-ovi), koji u mreži komuniciraju porukama može se direktno implementirati korištenjem usluga transportnog sloja

standardne aplikacije koriste neki aplikacijski protokol koji definira format poruka i proceduru kod njihovog primitka

npr.: Web browser i Web server donji slojevi i jezgra mreže ne zahtijevaju poznavanje aplikacije jednostavna primjena, velika dinamika

Uvod

■ Client-Server paradigma

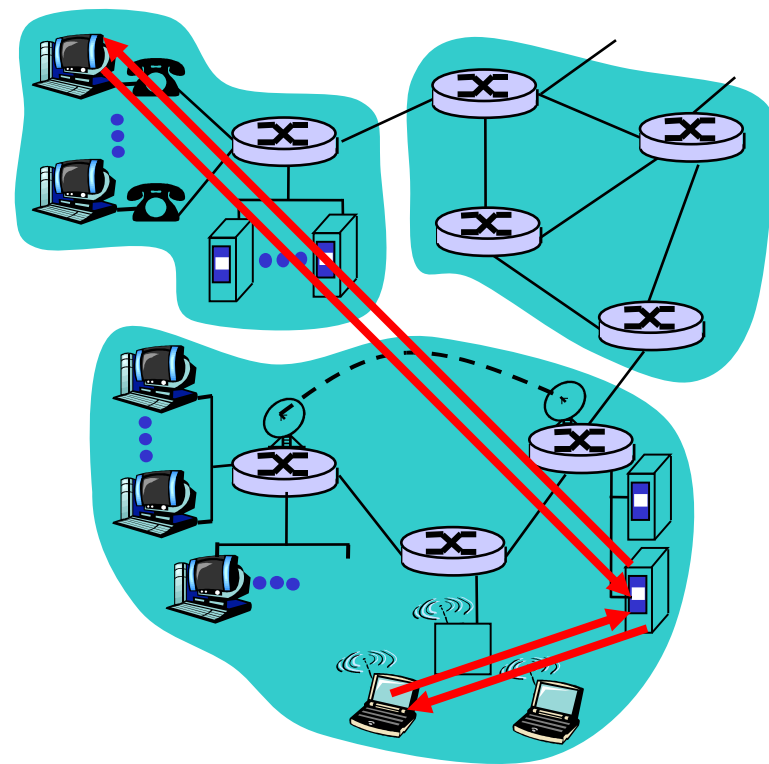
server nudi uslugu koju traži client
uobičajena paradigma mnogih
“tradicionalnih” aplikacija, kao npr.
Web browser i Web server

tipična svojstva servera:

- učinkovit
- uvijek raspoloživ

tipična svojstva klienta:

- samo povremeno na mreži
- komuniciraju sa serverom, ne međusobno!

Uvod

- Client-Server paradigma je **centralizirana arhitektura**
- ostale paradigme

promjenjiva uloga client-a i server-a: računala preuzimaju katkad jednu, katkad drugu ulogu

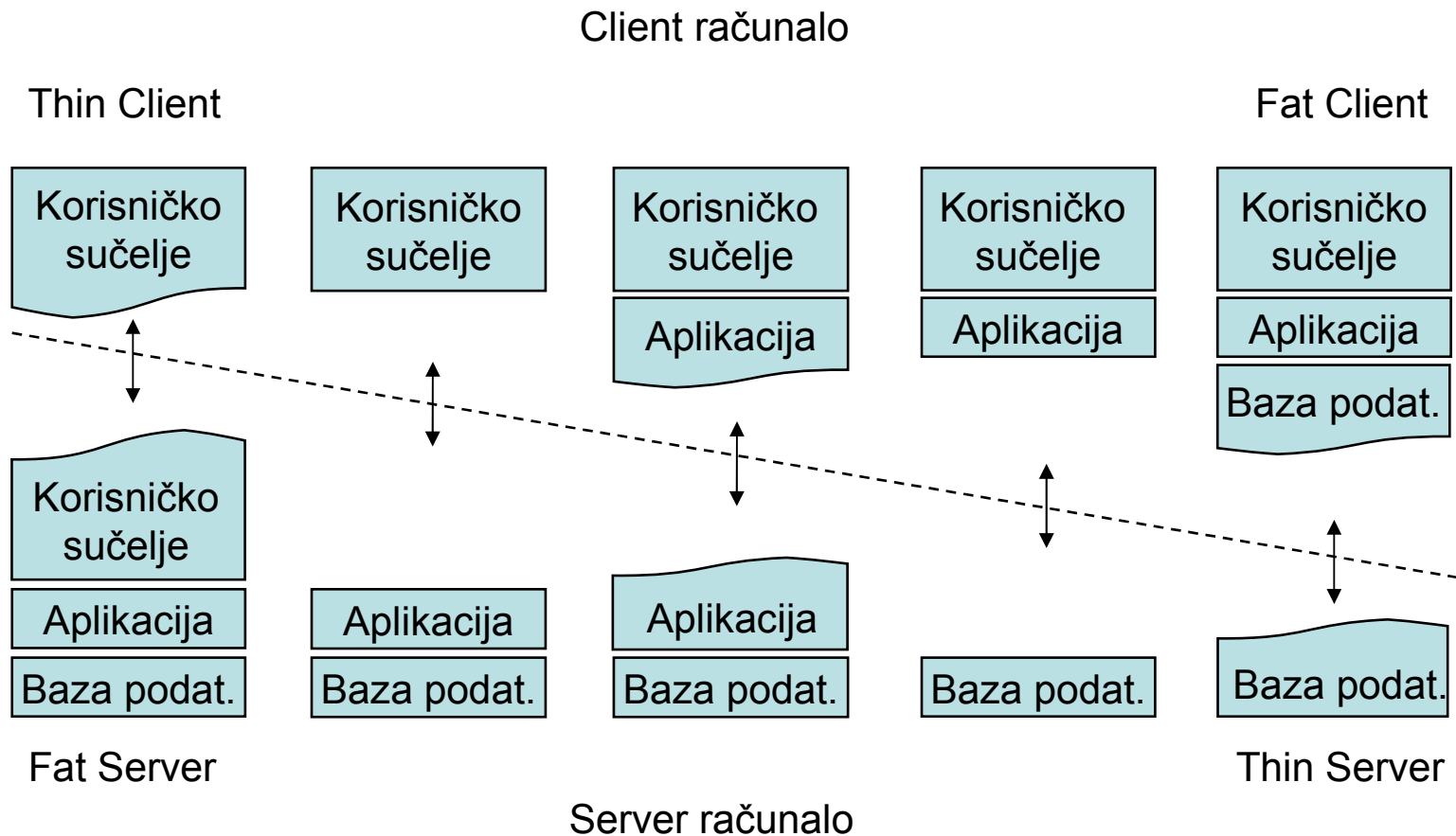
distribuirana aplikacija: sastoji se iz više nezavisnih aplikacija koje skupa izgledaju kao jedna jedinstvena aplikacija (npr. WebShop s Web serverom, aplikacijski server i baza podataka)

decentralna arhitektura: autonomni sustavi (npr. **Peer-to-Peer aplikacije** kao Gnutella, Chord)

hibridna arhitektura: za inicijalizaciju je potrebna neka centralna arhitektura, dok se aplikacija izvodi decentralno između računala (npr. neke Peer-to-Peer aplikacije kao Bittorrent)

Uvod

■ Varijante Client-Server paradigme:

Uvod

■ Usluge transportnog sloja

u Internetu postoje 2 osnovna transportna protokola

- **TCP**: orijentiran na vezu, pouzdan
- **UDP**: nije orijentiran na vezu, nepouzdan

usluge obično realizirane u operacijskom sustavu

većina operacijskih sustava nudi tzv. **socket sučelje**, realizirano u programskim jezicima

sa socketima moguće je definirati

- transportni protokol (TCP ili UDP)
- IP adresu izvornog i odredišnog računala
- brojeve port-a (za razlikovanje aplikacija u računalima)
- tako je moguće programirati aplikacije ...

Uvod

■ Kvantitativni zahtjevi aplikacija:

gubitak

- ne može se tolerirati kod prijenosa datoteka, online bankarstva itd.
- djelomično se može tolerirati u multimediji

brzina veze

- tradicionalne aplikacije kao FTP, e-mail i HTTP ne zahtijevaju fiksnu brzinu veze (*bit rate*), ali je “bolje” ako je ta brzina velika
- multimedija u realnom vremenu zahtijeva donju granicu kod brzine veze

vrijeme kašnjenja

- tradicionalne aplikacije ne zahtijevaju maksimalno vrijeme kašnjenja, ali su također “bolje” kod kraćih vremena
- multimedija u realnom vremenu i interaktivne igre zahtijevaju kratko vrijeme kašnjenja
- upravljanje tehničkim uređajima često zahtijeva garanciju neke gornje granice kod vremena kašnjenja

Uvod

■ Kvantitativni zahtjevi aplikacija

Aplikacija	Gubitak	Brzina veze	Vrijeme kašnjenja
Prijenos datoteka	Nema gubitka	elastična	nema ograničenja
e-mail	Nema gubitka	elastična	nema ograničenja
Web-dokumenti	Nema gubitka	elastična	nema ograničenja
Multimedija u realnom vremenu	Gubitak prihvatljiv	audio: Kbps - Mbps video: 10 Kbps - 5 Mbps	150 <i>ms</i> kašnjenja u jednom smjeru prihvatljivo
Multimedia-Streaming	Gubitak prihvatljiv	kao u prethodnom	nekoliko s
Interaktivne igre	Gubitak prihvatljiv	Kbps – 10 Kbps	nekoliko 100 <i>ms</i>
Automatizacija	Nema gubitka	Kbps	često “krute” (hard) granice, npr. nekoliko <i>ms</i>
Instant Messaging	Nema gubitka	elastična	elastično

Uvod

■ Neki aplikacijski protokoli i pripadni transportni protokoli

Aplikacija	Aplikacijski protokol	Pripadni transportni protokol
e-mail	SMTP [RFC 2821]	TCP
Remote Terminal Access	Telnet [RFC 854]	TCP
Web	HTTP [RFC 2616]	TCP
Prijenos datoteka	FTP [RFC 959]	TCP
Remote File Server	NFS	UDP ili TCP
Streaming Multimedia	RTP	UDP ili TCP
Internet-telefonija	RTP	obično UDP